

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par Komisijas ziņojumu "Interneta politika un pārvaldība – Eiropas uzdevumi interneta pārvaldības nākotnes veidošanā"

(ī atzinuma pilns teksts angļu, franču un vācu valodā ir pieejams EDAU vietnē www.edps.europa.eu)

(2014/C 246/04)

I. IEVADS

I.1. Apspriešanās ar EDAU

1. Eiropas Komisija 2014. gada 12. februārī publicēja ziņojumu par interneta politiku un pārvaldību ("ziņojums")⁽¹⁾. Ziņojums tika pieņemts, reaģējot uz atklāto plaša mēroga izsekošanas shēmu, ko internetā (un caur to) īstenoja ASV Valsts Drošības Aģentūra un kas ietekmēja uzticību internetam un tā pašreizējam pārvaldības modelim, un tajā tika pausts aicinājums īstenot tūlītēju reformu.
2. Man žēl, ka pirms ziņojuma publicēšanas nenotika apspriešanās ar mani. Tomēr, tā kā interneta pārvaldība ir cieši saistīta ar tiesībām uz privātumu un datu aizsardzību, es saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 41. panta 2. punktu esmu nolēmis sniegt šo atzinumu pēc savas ierosmes.

I.2. Ziņojuma saturs

3. Ziņojums piedāvā pamatu kopīgam Eiropas redzējumam par interneta pārvaldību. Jo īpaši cita starpā tas paredz:
 - aizsargāt un veicināt pamattiesības un demokrātiskās vērtības, kā arī daudzpusējas pārvaldības struktūras, kas balstās uz skaidriem noteikumiem, kuros šīs tiesības un vērtības respektētas,
 - veicināt vienotu, nesadalītu tīklu, uz kuru attiecas tie paši tiesību akti un normas, ko piemēro citās mūsu ikdienas dzīves jomās, un kurā fiziskas personas var izmantot savas tiesības un iegūt tiesas aizsardzību šo tiesību pārkāpšanas gadījumā⁽²⁾.
4. Lai to īstenotu, ziņojums pievēršas galvenajām politikas jomām, kas attiecas uz komplekso interneta pārvaldības ekosistēmu, proti, interneta pārvaldības principu izstrādi, sadarbības sistēmām un interneta pamatfunkcijām. Tajā ir iekļauti arī konkrēti priekšlikumi par to, kā nostiprināt pašreizējo daudzpusējo modeli. Visbeidzot, tas raugās nākotnē, pievēršoties dažiem pamatjautājumiem, kas jāizskata saistībā ar turpmāko interneta pārvaldību, proti, spēcīgai mijiedarbībai starp tehniskajām normām un interneta politiku, galvenajām problēmām uzticības atjaunošanā un pretrunām starp dažādām jurisdikcijām un tiesību aktiem.
5. Pēc Komisijas domām reformas pamatprincipiem būtu jābūt interneta pārvaldības veida lielākai pārredzamībai, pārskatatbildībai un iekļautībai.
6. Reformas pamatā Komisija liek pamatbrīvības un cilvēktiesības, kas "nav apspriežamas" un "ir jāaizsargā tiešsaistē"⁽³⁾.

I.3. Atzinuma mērķis

7. Kopš ziņojuma publicēšanas notika apspriešana par interneta pārvaldības attīstību, īpaši ICANN [interneta vārdu un numuru piešķiršanas korporācija] sanāksmē Singapūrā 2014. gada martā un Globālajā daudzpusējā sanāksmē par interneta pārvaldības nākotni (*NetMundial*) Brazīlijā 2014. gada aprīlī. Apspriešana turpināsies ICANN sanāksmē Londonā 2014. gada jūnijā.

⁽¹⁾ COM(2014) 72 final.

⁽²⁾ Skatīt ziņojumu, 2. lpp.

⁽³⁾ Komisijas viceprezidentes Neelie KROES paziņojums presai IP/14/142, 12.2.2014.

8. Ar šo atzinumu es vēlos dot savu ieguldījumu apspriešanā, jo jebkāda interneta pārvaldības reforma, iespējams, atstās būtisku ietekmi uz iedzīvotājiem un to pamattiesībām, ne mazākā mērā kā uz tiesībām uz privātuma un datu aizsardzību. Lai gan atzinumā aplūkota globāla rakstura problēma un lai gan tajā ir ņemta vērā attīstība globālā līmenī, tas koncentrējas uz darbībām, ko Eiropas Savienība un tās iestādes var veikt, lai ietekmētu apspriešanu un pašas interneta pārvaldības struktūras un procesus.
9. Šis atzinums sastāv no trim daļām. II daļā ir norādīts uz ciešo saistību starp pašreizējo interneta pārvaldību no vienas puses un datu aizsardzību no otras. III daļā tiek pētīts, kā pašreizējā ES tiesību sistēma var palīdzēt pielāgot internetu, koncentrējoties uz pasākumiem un noteikumiem, kuri nodrošinātu to, ka tiek pienācīgi ievērotas privātpersonu tiesības uz privātuma un datu aizsardzību. IV daļa skar turpmāko rīcību, kas šķiet gan vēlama, gan nepieciešama, lai panāktu interneta pārvaldības apmierinošu izveidi, un kuras mērķis ir sniegt savlaicīgu atbildi uz jautājumiem, kas saistībā ar internetu rodas ik dienas.

V. SECINĀJUMS

67. Es atzinīgi novērtēju Komisijas centienus ziņojumā noteikt galvenās politikas jomas, kurās, reaģējot uz skandāliem saistībā ar izsekošanu, kas ir satricinājuši interneta lietotāju uzticību, ir vajadzīga reforma kā līdzeklis līdzdalībai demokrātiskā apspriešanā.
68. Komisija ir atzinusi nepieciešamību pēc kopīga un patiesi globāla interneta pārvaldības modeļa un tāpēc uzņēmusies veikt virkni iniciatīvu, kuru mērķis ir padarīt reformas procesu pēc iespējas iekļaujošāku un pārredzamāku.
69. Balstoties uz Komisijas priekšlikumiem un centieniem, es šajā atzinumā esmu formulējis vairākus ieteikumus, kuru nolūks ir efektīvi risināt kritiski svarīgās problēmas saistībā ar ciešo saistību starp privātuma un datu aizsardzību un internetu.
70. Jo īpaši manas piezīmes skar šādus punktus:
 - interneta politikas apspriešanā būtu jāņem vērā pamattiesību uz privātuma un datu aizsardzību raksturs. Šīs tiesības ir lietotāju tiešsaistē veikto darbību pamatā, un tās būtu jāaizsargā kā tiešsaistes tā nesaistes režīmā,
 - interneta pārvaldības apspriešanā kā prioritārs jautājums būtu jāiekļauj privātuma un datu aizsardzība,
 - ņemot vērā interneta pārvaldības daudzpusējo pieeju, es atbalstu pasākumus, lai nodrošinātu plašu ieinteresēto personu pārstāvniecību, tostarp atzīstot datu aizsardzības iestāžu devumu datu aizsardzības noteikumu konsekvences uzlabošanā pasaules līmenī,
 - es atzinīgi novērtēju to, ka Komisija ir apņēmusies veicināt pamata tiesību aktu, jo īpaši piedāvātās Vispārīgās datu aizsardzības regulas, ātru pieņemšanu. Interneta pārvaldības reformā būtu jānostiprina datu subjektu tiesības un tiesības uz datu dzēšanu,
 - Komisijai būtu jāveicina visaptveroša pieeja interneta pārvaldībai un jānodrošina profesionālas datu apstrādes drošība. Es aicinu Komisiju rīkoties, lai atvieglotu drošības politiku saskaņošanu pasaules līmenī, jo jebkādas pretrunas šajās politikās apdraud gan drošību, gan datu aizsardzību,
 - es atzinīgi novērtēju Komisijas atsauci uz ciešo saistību starp tehnoloģisko projektu un datu aizsardzību. Es mudīnu Komisiju strādāt pie optimālu datu aizsardzības standartu iekļaušanas tehnoloģijā sākotnējā izstrādes posmā (*integrēta datu aizsardzība un datu aizsardzība pēc noklusējuma*),

- runājot par tīkla neitralitāti, es stingri iesaku, ka, neierobežojot pašreizējo apspriešanu par tīkla neitralitāti, jebkuram galā pieņemtajam risinājumam būtu jābūt pieņemtam pilnīgā vienprātībā, tas attiecas uz piemērojamiem principiem un nepieciešamību nodrošināt atbilstīgas garantijas lietotājiem un viņu tiesībām,
- es atbalstu Komisijas centienus meklēt ātru risinājumu tiesību aktu pretrunām, kas bieži rodas saistībā ar internetu un apdraud lietotāju tiesības uz privātuma un datu aizsardzību. Es piedāvāju, ka arī gadījumos, kas saistīti ar pretrunīgām jurisdikcijām, lietotājiem tiktu sniegta papildu un precīzāka informācija attiecībā uz datu aizsardzības tiesību aktiem un garantijām, ko piemēro, apstrādājot viņu personas datus,
- es aicinu Komisiju un citas privātās un valsts ieinteresētās personas pielikt lielākus pūliņus, lai nostiprinātu starptautisko sadarbību datu aizsardzības jomā, kā arī starptautisko ieinteresēto personu savstarpējo sadarbību tehnisko un datu aizsardzības standartu jomā,
- es ceru, ka Komisija uzņemsies vadību un darbosies kā procesa paātrinātājs apspriešanā par jauno interneta pārvaldības modeli. Jo īpaši es mudinu Komisiju veicināt ES datu aizsardzības standartu izstrādi, kā arī mudināt trešās valstis pievienoties attiecīgajiem starptautiskajiem datu aizsardzības standartiem. Turklāt es atbalstu starptautiska dokumenta pieņemšanu, kas pieprasītu izlūkošanas un tiesībsargāšanas iestādēm ievērot datu aizsardzības standartus.

Briselē, 2014. gada 23. jūnijā

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja vietnieks

Giovanni BUTTARELLI
